

ATU dimissionstale

Kære alle ATU-dimmitender.

Tillykke med diplomerne, som jeg håber, I alle får et af nu her om lidt. Pas nu godt på det - det har været 2380 år undervejs.

Det er nemlig så længe siden, at de første tanker om talentakademiet blev nedfældet på skrift. I år 370 før vores tidsregning. Det var på Tollundmandens tid. Godt nok var talentakademiet kontroversielt, men det var altså ikke derfor han blev hængt. For det var ikke hans idé. Det var ikke nogle nordboers idé overhovedet. Uddannelse var en fjern by i Grækenland for os på det tidspunkt.

Ja. I har nok gættet det. Idéen om et talentakademi kom naturligvis fra Platon.

Han skriver i sit værk kaldet "Staten", at de mest talentfulde i det ideelle samfund skal trænes. De klogeste - og de findes i alle samfundslag - skal udvælges og lære at søge visdommen. De skal ifølge Platon have den eneste rigtige uddannelse; nemlig den bedst tænkelige, som skaber den borger, der brænder for at være det perfekte menneske.

I Platons retfærdige stat skal man nemlig udnytte sine naturlige talenter og gøre sit bedste i den position, man får. Så vil man maksimere produktiviteten. Og det er vel lidt det, dette Akademi for Talentfulde Unge har stræbt efter.

Spørgsmålet er så, om det vil lykkes? Om Platons idéer vil ske fyldest i det moderne Danmark? Om vi talentfulde unge er passionerede nok, som Platon ønsker det, til at stræbe efter at blive de perfekte borgere?

Man kan godt sige, at staten har gjort sit. Vi er samlet her for at fejre et vellykket forløb, der har haft som mål at gøre de bedste gymnasieelever endnu bedre. ATU er et udtryk for et paradigmeskift i dansk uddannelsespolitik og -tankegang. Der er kommet fokus på talenterne, som der nu investeres i.

Så, nu hvor staten har gjort sit, er det blevet vores tur. Det er blevet vores tur til at forvalte vores talenter, kompetencer og værdier på bedste vis. Og i den forbindelse vil jeg tale om to oplagte ting i forsamlingen her: talent og karakter.

Jeg er vokset op med devisen, at talent forpligter. I nutidens stærkt individualiserede samfund er det lettere end nogensinde at forfølge sine talenter. Spørgsmålet er så, hvem det er man med sit talent er forpligtet overfor? Er man forpligtet overfor sig selv? Er man forpligtet overfor sine forældre og familie? Er man forpligtet overfor gud, hvis man er til den slags? Eller er det samfundet, man er forpligtet overfor, som Platon udtrykker det?

Én ting er sikkert: Mennesket har evnet arbejdsdeling siden Homo Habilis. Det er dét, der har gjort os overlegne, stærke og levedygtige. Ved at folk har gjort det, de var gode til og ved, at de har bidraget til fællesskabet med deres talenter, er vi nået hertil i dag.

Jeg vil ikke bedømme, om det er vores ansvar at gøre det samme. Men man kan godt sige, at vi ATU'ere, der fagligt er top 2 % af vores årgang, i løbet af de sidste to år har investeret i vores talent. Vi har rykket os fagligt og akademisk hver især. Og i fællesskab har vi fået mange oplevelser med os.

Sammen har vi hørt på mange oplæg og forelæsninger gennem de sidste to år. Vi har hørt om meget forskelligt på tværs af fakulteterne. Et bredt spektrum af emner, har vi været omkring. Fra neurovidenskab og nyjournalistik til retskemi, retorik og racerbil-design.

Sidste år var vi på virksomhedsbesøg. En kold januardag hoppede jeg for eksempel på ATU-bussen, der kørte til Brande, hvor Siemens Windpower havde åbnet dørene for os. Det var et fascinerende besøg, hvor højdepunktet for mit vedkommende var at stå inde i enorm vindmøllevinge af glasfiber. Det var som at stå inde i en lang skrånende tunnel. Der var tænkt over alle detaljer for, at vingen skulle være så effektiv, let og robust som mulig. Dygtige fysikere og ingeniører havde i fællesskab brugt deres talenter hver især på at flytte grænser for det mulige. De havde levet op til en forpligtelse overfor virksomheden. Og overfor verdenssamfundet, der hele tiden søger nye effektive energikilder.

I sommers var der ATU-camp i Faaborg, som nogle af os var med på. Her simulerede vi FN's sikkerhedsråd. Som diplomater i kjole og jakkesæt fra verdens lande skulle vi løse Israel-Palæstina-konflikten. Og I tror det ikke. Men det lykkedes. Vi gjorde det, der i årtier har været umuligt for verdens ledere.

Talent kan altså blive brugt på mange måder. Det ved vi.

Vi ATU'ere har brugt vores talent til at få gode karakterer i gymnasiet. Det må vi da håbe, for ellers holder vores motto "kend os på snittet" ikke rigtig. Og det leder mig hen til den anden ting, jeg vil sige noget om. Næmlig karakter.

For nogle måneder siden var vi til et seminar her på Syddansk Universitet. Der var en oplægsholder, som sagde, at alt, hvad man fik over karakteren 4 var spildt. Sjældent har man oplevet så mundlam en forsamling som en sal skuffede ATU'ere.

Jeg har tænkt over det, og ja, det er da en kende uinteressant, at vi får gode karakterer i skolen. Det virkelige talent er nok ikke at få gode karakterer. Men at skabe sig en god karakter?

Her tænker jeg på god karma. Og det er ikke for sjov.

For et stykke tid siden kunne man i Politiken læse et debatindlæg om ATU. Her skrev en gymnasieelev om, hvordan medfølelsen forsvinder, når vi unge kæmper om karakterer og jobs.

Hans hovedpåstand var, at vi ATU'ere som elite truer fællesskabet og fremtidens velfærdssamfund. Det gør vi efter sigende, når vi glemmer hensynet til de svageste og sætter os selv først. Hans opfattelse var, at sammenholdet smuldrer, når vi bliver bedre og kun tænker på os selv. Når vi ikke mener, der er tid til at hjælpe andre, fordi vi kun vil fokusere på vores egen uddannelse. På vores egne karakterer.

Det er bekymrende, at der skal stå sådan noget om os i avisen. Sådan ser jeg os slet ikke.

Jeg ser os i stedet som unge mennesker med potentiale til berige verden og andre mennesker med vores talenter, hvis vi har den rette attitude. Og det er derfor, det virkelige talent nok ligger i, at skabe sig en god karakter. En god menneskelig karakter.

En karakter, der gør os i stand til at være en positiv og givende kraft i vores gymnasieklasser.

En karakter, der gør, at vi i et fællesskab er med til at udvikle fremtidens vindmølle og mere til.

En karakter, der gør os i stand til at løse konflikter og kriser. Små som store.

En karakter, der kan berige verden og vores medborgere.

Vi er i dag ATU-dimmitender. Vi går herfra og er fagligt længere fremme end de fleste af vores jævnaldrende. Vi skal være glade for vores karakterer i skolen. Men vores virkelige talent. Det må nok være at skabe en god karakter.

På den måde, tror jeg vi bliver de perfekte borgere i Platons øjne.

Tak for ordet.

- Bastian Emil Jørgensen, 16. januar 2014, Syddansk Universitet